

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/49/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4420200348
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Boris Minks
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4420200348.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Borisa Minksa a sudcov JUDr. Vladimíra Pribulu a JUDr. Olivera Kolenčíka v spore žalobcu: Krajský prokurátor v Nitre, so sídlom Krajská prokuratúra Nitra, Nitra, Damborského 1, proti žalovanému: B. U., nar. XX. XX. XXXX, bytom A. XX, o určenie vlastníckeho práva, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Nové Zámky č. k. 13C/4/2020-27 z 19. februára 2020, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Nové Zámky (súd prvej inštancie podľa § 12 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) uznesením č. k. 13C/4/2020-27 z 19. februára 2020 zastavil konanie a o nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na § 161 ods. 1, 2 a § 159 CSP.

3. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že žalobca sa žalobou voči žalovanému (doručenou súdu prvej inštancie dňa 24. 01. 2020) domáha určenia vlastníckeho práva k stavbe so súpisným č. 79 nachádzajúcej sa v kat. území A., zapísanej na LV č. XXXX a postavenej na parc. č. 579, a žiada, aby ako jej výlučný vlastník bola určená Obec Kamenín.

4. Súd prvej inštancie zistil, že na Okresnom súde Nové Zámky prebieha konanie pod sp. zn. 9C/265/2016, v ktorom sa Obec Kamenín domáha určenia vlastníckeho práva k stavbe so súpisným č. 79 nachádzajúcej sa v kat. území A., zapísanej na LV č. XXXX a postavenej na parc. č. 579, pričom toto konanie začalo dňa 17. 09. 2016 a dosiaľ nie je skončené. Konanie, ktoré sa začalo neskôr, prvoinštančný súd zastavil, pretože o rovnakej veci, a to vedenej pod sp. zn. 9C/265/2016 už na súde konanie prebieha, pričom ide o konanie s totožným predmetom konania, na strane žalovaných sa nachádza aj žalovaný z tohto konania (. U.) a to aj napriek tomu, že žalobcom nie je obec Kamenín, ale Krajský prokurátor v Nitre. Z uvedeného však dospel k záveru, že ide o určenie vlastníckeho práva k totožnej nehnuteľnosti, a to v prospech Obce Kamenín, preto je vylúčené, aby o rovnakej veci prebiehali dve konania. V danej veci ide o prekážku konania, a to prekážku veci začatej, preto súd prvej inštancie konanie, ktoré sa pred ním začalo neskôr, zastavil.

5. O trovách konania súd rozhodol podľa § 257 CSP, keď dôvody hodné osobitného zreteľa vzhliadol v tom, že žiadnej zo strán sporu trovy konania dosiaľ nevznikli.

6. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, žiadajúc odvolací súd, aby napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Namietal, že súd prvej inštancie nesprávne interpretoval § 159 CSP a následne toto ustanovenie aj

nesprávne aplikoval. Zdôraznil, že v konaní vedenom pred Okresným súdom Nové Zámky pod sp. zn. 9C/265/2016 nejde o totožný spor, aký prebieha v konaní č. 13C/4/2020. Totožnosť sporu je daná v zmysle § 153 CSP tromi kritériami, ktorými sú totožnosť predmetu sporu, totožnosť strán sporu a rovnaké skutkové okolnosti, od ktorých sa odvodzuje právo. Všetky kritériá však musia byť splnené súčasne. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 77/2009, z ktorého vyplýva, že ak nie je splnený čo i len jeden znak, nejde o tú istú vec. Uvedené dve konania nemajú totožné strany sporu, pretože žalobcom v konaní vedenom pod sp. zn. 9C/265/2016 je obec Kamenín a žalobcom v konaní vedenom od sp. zn. 13C/4/2020 je prokurátor. Žalovanými v konaní vedenom pod sp. zn. 9C/265/2016 sú P. U., K. U. a B. U. a žalovaným v konaní vedenom pod sp. zn. 13C/4/2020 je B. U.. Dodal, že prokurátor v konaní vedenom pod sp. zn. 9C/265/2016 nie je stranou v konaní, nie je žalobcom ani žalovaným a nemá ani postavenie intervenienta. Civilný sporový poriadok zaraďuje prokurátora medzi tzv. iné subjekty konaní. Do konania vedeného pod sp. zn. 9C/265/2016 prokurátor vstúpil, nemal právo žalobu zmeniť ani túto vziať späť. Žalobca (obec Kamenín) v tomto konaní vzal žalobu späť a nepotreboval na to súhlas prokurátora, preto súd prvej inštancie konanie zastavil uznesením č. k. 9C/265/2016-295 z 25. februára 2020, ktoré doposiaľ nenadobudlo právoplatnosť. V konaní vedenom pod sp. zn. 13C/4/2020 je prokurátor žalobca. S poukazom na uvedené skutočnosti je zrejmé, že nejde o totožnosť sporu podľa § 159 CSP, pretože uvedené konania nemajú totožné strany sporu. Rovnako tak nevychádzajú z rovnakých skutkových okolností, od ktorých sa odvodzuje právo. Prokurátor v podanej žalobe tvrdí, že už kúpna zmluva uzavretá medzi obcou Kamenín a rodičmi žalovaného dňa 16. 06. 1999 bola uzavretá bez súhlasu obecného zastupiteľstva a tiež následné vyhlásenie o vydržaní do notárskej zápisnice JUDr. Petra Šulaja sp. zn. N 148/2011 z 02. 03. 2011 o vydržaní vlastníckeho práva rodičov žalovaného k nehnuteľnosti tvoriacej predmet sporu v súlade s § 134 Občianskeho zákonníka. Na uvedené skutočnosti však v žalobe žalobcovia nepoukazujú. Aj s poukazom na uvedené nemožno dospieť k záveru o totožnosti sporu v zmysle § 159 CSP.

7. K odvolaniu žalobcu sa písomne vyjadril žalovaný, ktorý uviedol, že sa v celom rozsahu stotožňuje s rozhodnutím súdu prvej inštancie. Poukázal na to, že za budovu Zväzarmu v Kameníne bol už obcou žalovaný, obec so súhlasom obecného zastupiteľstva vzala žalobu späť a žalovaný so späťvzatím súhlasil. Opakovane ide o budovu Zväzarmu, stále má byť dotknutý majetok obce a stále je žalovaným, preto nevidí dôvod, aby toto konanie malo pokračovať.

8. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 Zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonom stanovenej lehote, preskúmal napadnuté rozhodnutie, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP), prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP) a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. c/ CSP v spojení s § 391 ods. 1 CSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

9. Podľa § 389 ods. 1 písm. c/ CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

10. Podľa § 391 ods. 1 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

11. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolania (ktoré účastník môže meniť a dopĺňať len do uplynutia odvolacej lehoty). Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu. Ustanovenie § 379 CSP vymedzuje výnimky, kedy odvolací súd nie je viazaný rozsahom podaného odvolania. Ide o výnimky len vo vzťahu k rozsahu podaného odvolania, pričom dôvodmi podaného odvolania je odvolací súd viazaný vždy. V zmysle § 380 ods. 2 CSP na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, prihliadne odvolací súd, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené.

12. Rozsah odvolania predstavujú napadnuté výroky rozhodnutia súdu prvej inštancie, dôvody odvolania sú námietky uvedené odvolateľom podľa ustanovení § 365 a 366 CSP. Odvolací súd je tiež viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie, okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní. Odvolací súd však nie je viazaný odvolacím návrhom, t. j. petitom odvolania. Odvolací súd teda pri svojom rozhodovaní môže napríklad rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušiť, aj keď sa navrhuje jeho zmena, alebo ho zmeniť, keď sa navrhuje jeho zrušenie. Odvolací súd je vždy viazaný kvantitatívnou stránkou odvolania (teda rozsahom a dôvodmi odvolania s výnimkami podľa § 379 CSP), nie je však viazaný kvalitatívnou stránkou odvolania (teda odvolacím petitom).

13. Pokiaľ odvolací súd vráti vec súdu prvej inštancie na nové konanie a rozhodnutie, v odôvodnení rozhodnutia je povinný uviesť aj to, ako má súd prvej inštancie vo veci ďalej postupovať. Súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu. Odvolací súd teda musí jasne vysvetliť a odôvodniť, prečo bolo napadnuté rozhodnutie zrušené, aké úvahy ho k tomu viedli a aké dôsledky z toho pre nové rozhodnutie súdu prvej inštancie vyplývajú. Právny názor odvolacieho súdu je záväzný v otázkach právnych aj skutkových. Viazanosť právnym názorom odvolacieho súdu sa vzťahuje len na ten skutkový stav, z ktorého vychádza rozhodnutie súdu prvej inštancie a z ktorého vychádzal aj odvolací súd, keď uviedol, ako ďalej postupovať.

14. Odvolací súd preskúmaním spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, keď dospel k záveru o existencii prekážky začatej veci - litispendencia, v dôsledku čoho predmetné konanie zastavil. Odvolací súd posúdiac jednotlivé kritériá, ktoré by mohli zakladať prekážku litispendencie v konaní vedenom pod sp. zn. 13C/4/2020 a sp. zn. 9C/265/2016 dospel k odlišnému záveru ako súd prvej inštancie a nevzhladol existenciu uvedenej prekážky.

15. Nesprávnym právnym posúdením sa rozumie subsumovanie skutkového stavu pod normu hmotného práva alebo procesného práva, ktorá v hypotéze nemá také predpoklady, aké vyplývajú zo zisteného skutkového stavu. Nesprávne právne posúdenie veci konkrétne spočíva v tom, že odvolací súd použil nesprávnu právnu normu, alebo síce aplikoval správnu právnu normu, ale ju nesprávne interpretoval, a napokon právnu normu síce správne vyložil, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval (citované z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR 2 M Cdo 4/2009).

16. Podľa § 159 CSP, začatie konania bráni tomu, aby o tom istom spore prebiehalo na súde iné konanie. Ak na súde prebieha o tom istom spore iné konanie, súd zastaví konanie, ktoré sa začalo neskôr.

17. Konanie sa začína doručením žaloby alebo doručením návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia súdu. Začatie konania bráni tomu, aby o tom istom spore prebiehalo na súde iné konanie. O tom istom spore (napr. o spore rovnakého žalobcu a žalovaného o zaplatenie rovnakej faktúry) nemôže súčasne prebiehať viac súdnych konaní a prednosť má to konanie, ktoré začalo skôr. Prekážka začatej veci, tzv. prekážka litispendencie, je neodstrániteľným nedostatkom podmienok konania, ktorý má za následok zastavenie konania. Ak teda už na súde (ktoromkoľvek) prebieha konanie tých istých strán, týkajúce sa tej istej právnej veci (totožnosť predmetu konania a skutkových okolností, z ktorých sa nárok vyvodzuje), súd konanie, ktoré začalo na základe neskôr podanej žaloby, zastaví.

18. Totožnosť predmetu konania je totožnosť nároku uplatneného z rovnakého skutkového základu či skutkového deja.

19. O tie isté strany ide aj vtedy, ak v konaní vystupujú nositelia práv z rovnakého

20. právneho vzťahu v opačnom procesnom postavení, a tiež vtedy, ak v neskoršom konaní vystupujú právni nástupcovia strán.

21. Totožnosť predmetu konania je daná vtedy, keď ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, na základe ktorých bol uplatnený (t. j. ak je založený na rovnakých skutkových okolnostiach a rovnakom právnom dôvode).

22. V tomto smere dáva odvolací súd do pozornosti uznesenie Najvyššieho súdu SR z 20. októbra 2011, sp. zn. 5 Cdo 280/2010, z ktorého vyplýva, že prekážku prv začatej veci (litispendencia)

upravuje ustanovenie § 83 Občianskeho súdneho poriadku. Táto prekážka zabraňuje, aby na súde prebiehalo iné súdne konanie v tej istej veci. Táto prekážka je daná, ak na ktoromkoľvek súde v Slovenskej republike je začaté konanie, ktoré má rovnakých účastníkov, rovnaký predmet konania a rovnaké skutkové okolnosti, od ktorých sa odvodzuje právo. Ak nie je splnený čo len jeden znak, nejde o tú istú vec. Totožnosť predmetu konania je totožnosť nároku uplatneného z rovnakého skutkového základu či skutkového deja. O tých istých účastníkoch ide aj vtedy, ak v konaní vystupujú nositelia práv z rovnakého právneho vzťahu v opačnom procesnom postavení, a tiež vtedy, ak v neskoršom konaní vystupujú právni nástupcovia účastníkov už skončeného konania. Totožnosť predmetu konania je daná vtedy, keď ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, na základe ktorých bol uplatnený (t. j. ak je založený na rovnakých skutkových okolnostiach a rovnakom právnom dôvode). Podmienky totožnosti účastníkov konania a totožnosti predmetu konania musia byť splnené súčasne.

23. Odvolací súd po preskúmaní predmetnej veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie postupoval nesprávne, keď konanie o určení vlastníckeho práva pre prekážku začatej veci (litispendencie) zastavil. Sám súd prvej inštancie správne konštatoval, že v konaní vedenom pod sp. zn. 9C/265/2016 a v konaní pod sp. zn. 13C/4/2020 nie sú rovnaké subjekty na strane žalobcu a na strane žalovaného, keďže žalobcom v konaní vedenom pod sp. zn. 9C/265/2016 je obec Kamenín a žalobcom v konaní vedenom od sp. zn. 13C/4/2020 je prokurátor. Žalovanými v konaní vedenom pod sp. zn. 9C/265/2016 sú P. U., K. U. a B. U. a žalovaným v konaní vedenom pod sp. zn. 13C/4/2020 je B. U.. Navyše ako správne poznamenal žalobca, tak prokurátor v konaní vedenom pod sp. zn. 9C/265/2016 nie je stranou v konaní, nie je žalobcom ani žalovaným a nemá ani postavenie intervenienta. Civilný sporový poriadok s poukazom na § 93 zaraďuje prokurátora medzi tzv. iné subjekty konaní. Vychádzajúc z uvedeného mal súd prvej inštancie prihliadnuť na to, že prokurátor do konania vedeného pod sp. zn. 9C/265/2016 vstúpil, teda nemožno ho považovať za žalobcu, keďže nemal právo žalobu zmeniť ani túto vziať späť. S poukazom na uvedené teda nemožno konštatovať splnenie podmienky totožnosti subjektov konania.

24. Rovnako tak nie je daná totožnosť skutkových okolností, od ktorých žalobcovia odvodzujú žalované právo, keď v žalobe v konaní vedenom pod sp. zn. 13C/4/2020 prokurátor tvrdí, že už kúpna zmluva uzavretá medzi obcou Kamenín a rodičmi žalovaného dňa 16. 06. 1999 bola uzavretá bez súhlasu obecného zastupiteľstva a tiež následné vyhlásenie o vydržaní do notárskej zápisnice JUDr. Petra Šulaja sp. zn. N 148/2011 z 02. 03. 2011 o vydržaní vlastníckeho práva rodičov žalovaného k nehnuteľnosti tvoriacej predmet sporu v súlade s § 134 Občianskeho zákonníka. Žalobcovia v konaní vedenom pod sp. zn. 9C/265/2016 vychádzajú z iných skutkových okolností ako tých, z ktorých vychádza v predmetnej veci prokurátor ako žalobca.

25. Odvolací súd dospel k záveru, že odvolacie námietky žalobcu vzhľadom ako dôvodné, preto napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie § 389 ods. 1 písm. c/ CSP v spojení s § 391 ods. 1 CSP.

26. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 veta druhá Civilného sporového poriadku v spojení § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).